

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Sagsnummer
2014-5614

Kontor
EUK

3. december 2014

SVAR PÅ UDVALGSSPØRGSMÅL

Vedtagne retsakter

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 5 ad EEU alm. del af 22. oktober 2014 vedrørende vedtagne retsakter.

Martin Lidegaard

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. december 2014
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh.: Lasse Boje
Sagsnr.: 2014-0032-1691
Dok.: 1367098

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 5 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 22. oktober 2014 (omtrykt den 31. oktober 2014).

Mette Frederiksen

/

Louise Vadheim Guldborg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 5 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”I besvarelsen af EEU alm. del - svar på spørgsmål 200 (folketingsåret 2013-14) oplystes henholdsvis alle vedtagne EU-retsakter på Justitsministeriets område, der pga. det danske retsforbehold ikke er bindende for eller finder anvendelse for Danmark, og alle forslag til EU-retsakter, som Danmark pga. retsforbeholdet ikke deltager i vedtagelsen af. Som opfølgning på denne oversigt bedes ministeren for hvert enkelt retsforbeholdsramt, vedtagen retsakt og for hvert enkelt retsforbeholdsramt forslag til EU-retsakt, som er under forhandling, skitsere:

- 1.) hovedindholdet af retsakten eller forslaget
- 2.) baggrunden for, at der er taget initiativ til retsakten eller forslaget,
- 3.) konkrete eksempler på retsaktens eller forslagens tiltænkte, praktiske anvendelsesområde,
- 4.) hvad Danmarks stilling til de enkelte vedtagne retsakter/forslag er og baggrunden herfor.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet udarbejdet vedhæftede oversigter, hvortil der henvises.

For så vidt angår spørgsmålet om regeringens stilling til de enkelte (forslag til) retsakter og baggrunden herfor, ønsker regeringen som bekendt at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning, der vil betyde, at Danmark selv kan bestemme, hvilke dele af EU-samarbejdet på området for retlige og indre anliggender vi vil deltage i.

Som oplyst af statsministeren ved Folketingets åbning den 7. oktober 2014 igangsætter regeringen i den forbindelse et analysearbejde, som skal skabe grundlaget for en sådan omdannelse, og det er bl.a. på den baggrund endnu for tidligt at tage stilling til, hvilke (forslag til) retsakter Danmark efter regeringens opfattelse bør tilslutte sig, og hvilke der bør vælges fra.

Det kan dog oplyses, at regeringen lægger vægt på, at vi fastholder Danmarks deltagelse i politisamarbejdet og vores undtagelser på asyl- og indvandringsområdet.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 1. december 2014
Kontor: Statsrets- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh.: Lasse Boje
Sagsnr.: 2014-0032-1691
Dok.: 1380366

OVERSIGT over retsforbeholdsramte forslag til EU-retsakter

Nedenfor følger en oversigt over de direktiv- og forordningsforslag, der aktuelt er under forhandling i EU på området for retlige og indre anliggender, og som Danmark på grund af det danske retsforbehold ikke deltager i vedtagelsen af. De vedtagne retsakter vil ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Det bemærkes, at det omfattende antal forslag til rådsafgørelser, beslutninger, henstillinger, meddelelser og udtalelser mv., der er fremsat med hjemmel i bestemmelser, som er omfattet af retsforbeholdet, ikke er medtaget i oversigten.

1. Strafferetligt og politimæssigt samarbejde

1.1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse af passageroplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet (europæisk PNR-samarbejde) (KOM(2011) 32). Forslaget har til formål at harmonisere medlemsstaternes lovgivning om luftfartsselskabers videregivelse af passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger) i forbindelse med internationale flyvninger til og fra medlemsstaterne og om behandlingen af disse oplysninger med henblik på at bekæmpe terrorhandlinger og grov kriminalitet. Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal udpege et såkaldt PNR-kontor, der skal være ansvarlig for indsamling og behandling af PNR-oplysninger. Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om luftfartsselskabernes forpligtelser til at videregive oplysninger, om behandlingen af de indsamlede oplysninger, om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, om videregivelse

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

af oplysninger til tredjelande, om hvor længe oplysningerne må opbevares, og om beskyttelse af personoplysninger.

1.2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EU-agenturet for samarbejde og uddannelse inden for retshåndhævelse (Europol) samt ophævelse af afgørelse 2009/371/RIA og 2005/681/RIA (KOM(2013) 173). Forslaget har til formål at etablere et nyt retsgrundlag for Europol og erstatte den eksisterende rådsafgørelse om Europol. Indholdsmæssigt videreføres store dele af reglerne i den eksisterende rådsafgørelse, men der lægges samtidig op til en række ændringer, der særligt vedrører en styrkelse af Europol som knudepunkt for informationsudveksling mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder, en styrkelse af den parlamentariske kontrol med Europol og en række ændringer i Europols ledelsesstruktur. Det fremgår af Kommissionens forslag, at forslaget afspejler opfordringen i Stockholm-programmet fra 2009 om, at Europol skal udvikle sig til at blive et knudepunkt for informationsudveksling mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder. Desuden bringer forslaget forvaltningen af Europol i overensstemmelse med bestemmelserne i den fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer fra 2012. Det fremgår endvidere af Kommissionens forslag, at man i løbet af det sidste årti i EU har set en stigning i den grove og organiserede kriminalitet, som er blevet et stadigt mere dynamisk og kompliceret fænomen. På den baggrund er der behov for et EU-agentur, der effektivt kan støtte samarbejde og vidensdeling mellem de retshåndhævende myndigheder.

1.3. Forslag til Rådets forordning om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (EPPO) (KOM(2013) 534). Formålet med forslaget er at oprette Den Europæiske Anklagemyndighed, som skal efterforske og retsforfølge strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser, ved medlemsstaternes nationale domstole. Forslaget indeholder bl.a. regler om Den Europæiske Anklagemyndigheds organisation, kompetence, udnævnelse og afskedigelse samt procedureregler for efterforskning, retsforfølgning og behandling af straffesager. Det fremgår bl.a. af Kommissionens forslag, at retsforfølgning i forbindelse med lovovertrædelser, der skader EU-budgettet, i dag hører under medlemsstaternes enekompetence. Selv om lovovertrædelserne kan være meget alvorlige, efterforsker de relevante nationale myndigheder ifølge Kommissionen ikke altid sagerne og indbringer dem ikke altid for domstolene på grund af begrænsede håndhævelsesressourcer. Bl.a. på den baggrund anfører Kommissionen i forslaget, at medlemsstaternes retlige

indsats mod svig i dag ikke kan betragtes som effektiv, ensartet og afskrækkende, sådan som det kræves i traktaten. Derfor foreslås der oprettet en europæisk anklagemyndighed, som traktaten giver mulighed for, med henblik på at rette op på manglerne i det nuværende håndhævelsessystem og sikre større ensartethed og en bedre koordinering af denne indsats. Det anføres endvidere i forslaget, at Den Europæiske Anklagemyndighed nødvendigvis skal have selvstændige beføjelser til efterforskning og retsforfølgning, herunder mulighed for at udføre efterforskning i grænseoverskridende eller komplekse sager. Det bemærkes, at efterforskning mv. i praksis som udgangspunkt vil blive udført af delegerede anklagere i de enkelte medlemsstater.

1.4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust) (KOM(2013) 535). Kommissionen har med forslaget lagt op til en gennemgribende omskrivning af retsgrundlaget for Eurojust. Formålet er bl.a. at modernisere Eurojust ved at give det en ny forvaltningsstruktur samt at forbedre Eurojusts operationelle effektivitet ved at sikre en fælles definition af de nationale medlemmers status og beføjelser. Forslaget skal desuden sikre, at den retlige ramme for Eurojust er i overensstemmelse med den fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer. Kommissionen har som en del af baggrunden for det foreliggende forordningsforslag peget på, at det i TEUF, artikel 85, stk. 1, 2. led, bestemmes, at Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure skal fastlægge Eurojusts struktur, funktionsmåde, indsatsområde og opgaver. Kommissionen har endvidere henvist til, at der i løbet af det seneste årti er sket en eksplosion i den grænseoverskridende kriminalitet. Hvis grænse-overskridende kriminalitet skal bekæmpes effektivt, er der efter Kommissionens opfattelse behov for en koordineret europæisk indsats. Eurojust skal – ligesom i dag – have til opgave at støtte og styrke koordineringen af og samarbejdet mellem de nationale myndigheder, der har til opgave at efterforske og forfølge grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater eller kræver retsforfølgning på fælles basis.

1.5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets rammeafgørelse 2004/757/RIA af 25. oktober 2004 om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor for så vidt angår definitionen af narkotika (KOM(2013) 618). Formålet med direktivforslaget er at udvide anvendelsesområdet for

Rådets rammeafgørelse 2004/757/RIA af 25. oktober 2004 om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor til også at omfatte nye psykoaktive stoffer. Direktivforslaget er fremsat sammen med Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nye psykoaktive stoffer (KOM(2013) 619). Forslaget tilsigter at ændre definitionen af narkotika i rammeafgørelsen, så rammeafgørelsen tillige vil omfatte alle nye psykoaktive stoffer, der udgør alvorlige sundhedsmæssige, sociale og sikkerhedsmæssige risici, og som i medfør af det fremsatte forordningsforslag vil blive underlagt permanente markedsrestriktioner. Det fremgår af Kommissionens forslag, at det – for effektivt at begrænse adgangen til skadelige nye psykoaktive stoffer, der udgør en alvorlig risiko for enkeltpersoner og samfundet, og for at forebygge ulovlig handel med disse stoffer og kriminelle organisationers produktion eller distribution heraf – er nødvendigt, at de nye psykoaktive stoffer omfattes af de samme strafferetlige bestemmelser, som gælder for kontrollerede stoffer (eksempelvis kokain og cannabis).

1.6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om retssikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkt eller tiltalt i straffesager (KOM(2013) 822). Rådet vedtog i 2009 en såkaldt køreplan med henblik på at styrke mistænkttes og tiltalttes processuelle rettigheder i straffesager, hvorefter der skal vedtages foranstaltninger vedrørende de mest grundlæggende processuelle rettigheder. I Stockholm-programmet fra 2009 omtales køreplanen som en integreret del af det flerårige program, og Kommissionen opfordres til at fremsætte forslag til gennemførelse heraf samt til at undersøge flere aspekter af mistænkttes og tiltalttes processuelle minimumsrettigheder og vurdere, om andre spørgsmål, f.eks. uskyldsformodningen, skal behandles for at fremme et bedre samarbejde. Direktivforslaget, der er en del af en lovgivningspakke om processuelle rettigheder i straffesager, er fremsat som led i gennemførelsen af køreplanen. Direktivforslaget sigter til at fastsætte minimumsregler om processuelle rettigheder for børn, der er mistænkt eller tiltalt i straffesager, og børn, der er omfattet af reglerne om europæiske arrestordre. Forslaget indeholder således bl.a. regler om børns ret til information, advokatbistand, lægeundersøgelse, individuel vurdering, adgang til retsmøder, rettidig og omhyggelig sagsbehandling samt beskyttelse af privatlivet. Forslaget indeholder endvidere nærmere regler om børns rettigheder i forbindelse med afhøring og frihedsberøvelse.

1.7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foreløbig retshjælp til mistænkte eller tiltalte, der frihedsberøves, og retshjælp i sager angående europæiske arrestordrer (KOM(2013) 824).

Direktivforslaget er en del af ovennævnte lovgivningspakke om processuelle rettigheder i straffesager, der er fremsat som led i gennemførelsen af køreplanen fra 2009 med henblik på at styrke mistænkte og tiltaltes processuelle rettigheder i straffesager. Forslaget sigter til at fastsætte minimumsregler om adgangen til retshjælp. Forslaget indeholder således bl.a. regler om, at mistænkte og tiltalte, der frihedsberøves, og eftersøgte personer, der er genstand for sager om europæiske arrestordrer har ret til adgang til retshjælp uden unødigt forsinkelse efter frihedsberøvelse og forud for enhver afhøring. Forslaget indeholder endvidere regler om foreløbig retshjælp til personer, der er genstand for sager om europæiske arrestordrer. Forslaget har til formål at sikre en effektiv udøvelse af retten til adgang til advokatbistand. Forslaget skal således ses i sammenhæng med direktiv 2013/48/EU om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående den europæiske arrestordre og om ret til at få en tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen.

1.8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager (KOM(2013) 822).

Direktivforslaget er en del af ovennævnte lovgivningspakke om processuelle rettigheder i straffesager, der er fremsat som led i gennemførelsen af køreplanen fra 2009 med henblik på at styrke mistænkte og tiltaltes processuelle rettigheder i straffesager. Forslaget sigter til at fastsætte minimumsregler om bl.a. uskyldsformodningen, offentlige udtalelser om skyldsspørgsmålet, bevisbyrde og beviskrav, retten til ikke at inkriminere sig selv og til ikke at udtale sig samt retten til at være til stede under retssagen.

1.9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Unions agentur for uddannelse inden for retshåndhævelse (Cepol) og om ophævelse og erstatning af Rådets afgørelse 2005/681/RIA (KOM(2014) 465).

Formålet med forordningsforslaget er at oprette EU's agentur for uddannelse inden for retshåndhævelse (Cepol) og erstatte den eksisterende rådsafgørelse om Cepol. Cepol pålægges ifølge forslaget dels at udbyde relevant uddannelse og udveksling på EU-plan af retshåndhævende personale, dels at

koordinere gennemførelsen af den europæiske ordning for uddannelse i retshåndhævelse (LETS). Det fremgår af Kommissionens forslag, at forslaget afspejler opfordringen i Stockholm-programmet fra 2009 om at intensivere uddannelsen inden for retshåndhævelse og Europa-Parlamentets efterspørgsel efter en europæisk uddannelsespolitik for retshåndhævende personale. Desuden skal forslaget forbedre forvaltningen af Cepol og bringe den i overensstemmelse med bestemmelserne i den fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer fra 2012. Det fremgår endelig af Kommissionens forslag, at det tager sigte på at udstyre retshåndhævende personale på alle niveauer med den viden og de færdigheder, de behøver for effektivt at forebygge og bekæmpe kriminalitet på tværs af landegrænserne gennem et effektivt samarbejde med kolleger i andre medlemsstater.

2. Civil-, familie- og handelsretligt samarbejde

2.1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller (KOM(2011) 126). Forslaget indeholder regler om international kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller. Det fremgår af Kommissionens forslag, at baggrunden for forslaget er TEUF, artikel 67, stk. 4, hvorefter Unionen letter adgangen til domstolene, navnlig på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser om civile retlige spørgsmål. Forslaget har til formål at indføre en klar retlig ramme i Unionen for kompetence og lovvalg for retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller og fremme udveksling af afgørelser og dokumenter herom mellem medlemsstaterne.

2.2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber (KOM(2011) 127). Forslaget indeholder regler om international kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber. Det fremgår af Kommissionens forslag, at baggrunden for forslaget er TEUF, artikel 67, stk. 4, hvorefter Unionen letter adgangen til domstolene, navnlig på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser om civile retlige spørgsmål. Forslaget har til formål at indføre en klar retlig ramme i Unionen for kompetence og lovvalg for retsafgørelser i sager

vedrørende formueforholdet i registrerede partnerskaber og fremme udveksling af afgørelser og dokumenter herom mellem medlemsstaterne.

2.3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs (*revision af konkursforordningen*) (KOM(2012) 744). Det fremgår af Kommissionens forslag, at formålet med forslaget er at modernisere konkursforordningen for bl.a. at styrke modstandskraften over for økonomiske krisetider. Forslaget præciserer herudover en række bestemmelser i den nuværende forordning og lægger op til at udvide forordningens anvendelsesområde med henblik på fremover at flytte fokus fra likvidation af insolvente virksomheder til rekonstruktion.

2.4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om tilpasning af en række retsakter indenfor retlige anliggender, der indeholder bestemmelser om brug af forskriftsproceduren med kontrol, til artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (KOM(2013) 452). Forslaget har til hensigt at tilpasse fem basisretsakter inden for området for retlige og indre anliggender, der delegerer beføjelser til Kommissionen, og som hidtil har været omfattet af forskriftsproceduren med kontrol til delegerede retsakter efter TEUF artikel 290 i henhold til Lissabon-Traktaten.

2.5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure (KOM(2013) 794). Forslaget er fremsat på baggrund af Kommissionens rapport om anvendelsen af forordningen om indførelse af en europæisk småkravsprocedure. Forslaget har til hensigt at gøre småkravsproceduren mere anvendelig og udbredt i medlemsstaterne ved at præcisere en række bestemmelser i den oprindelige forordning. Dette gælder bl.a. reglerne om retsgebyrer og betalingsmåder, regler om bistand til udfyldning af formularer, ændring af beløbsgrænsen for anvendelse af småkravsproceduren, indførelse af elektronisk forkyndelse, og i højere grad anvendelse af elektronisk post og fjernkommunikationsmidler. Forslaget indeholder bestemmelser, der regulerer forholdet mellem småkravsproceduren og forordningen om den europæiske betalingspåkravsprocedure. Forslaget indeholder bl.a. en ændring, som medfører, at den part, der har fremsat indsigelse over for et europæisk betalingspåkrav, kan anvende småkravsproceduren i stedet for

den almindelige civilretlige procedure, hvis sagen falder inden for anvendelsesområdet for småkravsproceduren.

3. Samarbejdet på udlændingeområdet

3.1. Forslag til Europa-parlamentets og Rådets direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, studier, elevudveksling, lønnet og ulønnet praktik, volontørtjeneste og au pair-ansættelse (omarbejdning) (KOM(2013) 151). Direktivforslaget har til formål at tiltrække unge, studerende og forskere til EU og indeholder forslag til at harmonisere betingelserne for indrejse og ophold, idet der er forskellig praksis i de forskellige medlemsstater med hensyn til visum og opholdstilladelse. Det nye direktiv vil omfatte tredjelandsstatsborgere, der vil opholde sig i over tre måneder i et EU-land. Direktivforslaget har til formål at understøtte udvikling af fælles politikker for effektiv og retfærdig håndtering af lovlig migration for tredjelandsstatsborgere til EU. Forslaget har desuden til formål at bidrage til implementeringen af EU's 2020-strategi. Der eksisterer i dag to direktiver på området: direktiv 2004/114/EC om ophold til studerende fra tredjelande, hvori også indgår mulighed for medlemsstaterne til at lade direktivet gælde for skoleelever, frivillige og ulønnede trainees, samt direktiv 2005/71/EC om "fast-track" regler for adgang til forskere fra tredjelande. Det nye direktivforslag sigter til at forbedre reglerne for ophold for de nævnte grupper, samt derudover at inkludere lønnede trainees og au pairs. Direktivforslaget skal ses i sammenhæng med EU's ønske om at tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft, hvor forskere og studerende fra tredjelande kan bidrage til øget udbud af velkvalificerede potentielle arbejdstagere. Desuden vil forslaget understøtte "cirkulation af kompetencer" og samarbejde med tredjelande. Direktivet skal fastsætte betingelser for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, studie, elevudveksling, lønnet og ulønnet træning (praktik), volontører og au pair. Det er tiltænkt at forslagene skal forenkle procedurerne for indrejse- og ophold for persongrupperne omfattet af direktivet, således at fælles regulering af adgangsregler udvikles samt at der sker en fælles regulering af autorisation og længde af ophold, afvisningsregler, rettigheder, mobilitet i EU samt procedurer og gennemsigtighed.

3.2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 604/2013 for så vidt angår fastlæggelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for at behandle en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af

uledsagede mindreårige uden familiemedlemmer, søskende eller slægtninge med lovligt ophold i en medlemsstat (KOM(2014) 382). Med forordningsforslaget lægges der op til at ændre Dublin III-forordningens artikel 8, stk. 4, om medlemsstaternes ansvar for behandling af asylansøgninger fra uledsagede mindreårige, som ikke har familiemedlemmer med lovligt ophold i en medlemsstat. Forslaget, som er en konsekvens af EU-Domstolens dom i sag C-648/11, præciserer, at det som udgangspunkt er den medlemsstat, hvor den uledsagede mindreårige befinder sig, som har ansvaret for behandlingen af den pågældendes ansøgning om international beskyttelse, forudsat at dette tilgodeser hensynet til den mindreåriges tarv. Det fremgår af Kommissionens forslag, at forslaget skal afhjælpe den nuværende tvetydighed i bestemmelsen om uledsagede mindreårige, og at forslaget tager størst muligt hensyn til dommen i sag C-648/11.*

4. Forslag til videreudvikling af Schengen-samarbejdet**

4.1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger med henblik på forebyggelse, efterforskning, opdagelse eller retsforfølgning af strafbare forhold eller fuldbyrdelse af straf og om fri udveksling af sådanne oplysninger (KOM(2012) 10). Forslaget vedrører politiets behandling af personoplysninger i forbindelse med f.eks. forebyggelse og efterforskning af lovovertrædelser. Endvidere indeholder forslaget bl.a. bestemmelser om den registreredes rettigheder, udveksling af personoplysninger med tredjelande samt tilsynsmyndigheder. Det er anført i kommissionens forslag, at den gældende rammeafgørelse fra 2008, som kun finder anvendelse på databehandling på tværs af grænserne, og som giver medlemsstaterne et meget stort råderum til at gennemføre bestemmelserne i national lovgivning, vil kunne skabe vanskeligheder for politiet og andre myndigheder, idet det ikke altid med lethed kan sondres mellem rent national databehandling og databehandling på tværs af grænserne. Forslaget vil eksempelvis finde anvendelse, når politiet og andre

* Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold. Danmark har imidlertid en parallelaftale i forhold til Dublin-forordningerne, der giver Danmark ret til fortsat at være tilsluttet disse retsakter med ændringer på mellemfolkeligt grundlag, såfremt Danmark inden 30 dage efter vedtagelsen giver meddelelse om, at man vil gennemføre ændringerne i national lovgivning. Hvis Danmark beslutter ikke at gennemføre sådanne ændringer, betragtes parallelaftalen som udgangspunkt som opsagt.

** Forslagene er omfattet af det danske retsforbehold. Da retsakterne imidlertid vil udgøre en videreudvikling af Schengen-reglerne, kan Danmark inden 6 måneder efter vedtagelse af retsakterne beslutte at gennemføre dem i dansk ret

myndigheder i forbindelse med f.eks. forebyggelse og efterforskning af lovovertrædelser behandler personoplysninger, herunder oplysninger om vidner, forurettede samt mistænkte.

4.2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et ind- og udrejsesystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger om tredjelandstatsborgere, der passerer Den Europæiske Unions medlemsstaters ydre grænser (*intelligente grænser I*) (KOM(2013) 95). Med forordningsforslaget lægges der op til at etablere et system til registrering af ind- og udrejseoplysninger om tredjelandstatsborgere, der passerer EU's ydre grænser. Ifølge forslaget er baggrunden et ønske om at forbedre forvaltningen af og kontrollen med rejsestrømme ved grænserne. Ind- og udrejsesystemet skal kunne beregne længden af hver rejsendes tilladte ophold inden for EU's område og skal i forbindelse med udrejse gøre det muligt at kontrollere, om denne periode er overskredet. Endvidere skal systemet via biometriske oplysninger bidrage til identifikation af personer, der ikke (længere) opfylder betingelserne for indrejse i eller ophold på EU's område samt indsamle data til brug for statistik om migration.

4.3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 for så vidt angår brugen af ind- og udrejsesystemet og programmet for registrerede rejsende (*intelligente grænser II*) (KOM(2013) 96). Forordningsforslaget indeholder de konsekvensændringer af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 562/2006 af 15. marts 2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengengrænsekodeks), der er nødvendige som følge af forordningsforslaget om oprettelse af et ind- og udrejsesystem (KOM(2013) 95) og forordningsforslaget om indførelse af et program for registrerede rejsende (KOM(2013) 97). Ændringerne vedrører navnlig definitioner, registrering af oplysninger, kontrol af de rejsende samt indretning af grænse-overgange.

4.4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et program for registrerede rejsende (*intelligente grænser III*) (KOM(2013) 97). Med forordningsforslaget lægges der op til at indføre et program for registrerede rejsende, der skal lette hyppigt rejsende og forhåndsgodkendte tredjelandstatsborgeres passage af EU's ydre grænser. Det fremgår af Kommissionens forslag, at baggrunden herfor er et ønske om at sikre, at hyppigt rejsende og forhåndsgodkendte tredjelandstatsborgere hurtigere kan passere EU's ydre grænser efter indførelse af et ind- og udrejsesystem som foreslået ved

forordningsforslaget herom (KOM(2013) 95). Programmet for registrerede rejsende skal muliggøre, at den registrerede rejsende kontrolleres ved ind- og udrejse til EU's område af en automatiseret kontrolpost ved indlæsning af rejsedokumenter, biometriske oplysninger samt en unik identifikator.

4.5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et rundrejsevisum og om ændring af konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen og forordning (EF) nr. 562/2006 og (EF) nr. 767/2008 (KOM(2014) 163). Med forordningsforslaget lægges der op til at indføre en ny type visum ("rundrejsevisum") til både visumfritagne og visumpligtige tredjelandstatsborgere, der har planer om at rejse i to eller flere medlemsstater i mere end 90 dage, og som ikke har til hensigt at opholde sig i den samme medlemsstat i mere end 90 dage inden for en periode på 180 dage. Det nye visum giver de pågældende mulighed for at opholde sig i Schengen-området i en periode på op til et år med mulighed for forlængelse op til to år (uden at opholde sig i ét medlemsland længere end 90 dage inden for en periode på 180 dage). Det fremgår af Kommissionens forslag, at den omstændighed, at der ikke findes en tilladelse, som gør det muligt for rejsende at opholde sig i Schengen-området i mere end 90 dage inden for en periode på 180 dage (uden at opholde sig i ét medlemsland længere end 90 dage inden for en periode på 180 dage), medfører et betydeligt tab for EU. Det er specielt optrædende kunstnere, der oplever problemer, når de skal organisere turnéer i EU, men også studerende, forskere, pensionister, forretningsfolk, tjenesteydere og turister kan have et ønske om at opholde sig i Schengen-området i mere end 90 dage inden for en periode på 180 dage (uden at opholde sig i ét medlemsland længere end 90 dage inden for en periode på 180 dage).

4.6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-kodeks for visa (visumkodeks) (omarbejdning) (KOM(2014) 164). Forordningsforslaget udgør en omarbejdning og ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 810/2009 af 13. juli 2009 om en fællesskabskodeks for visa (visumkodeks). Formålet med forslaget er at videreudvikle og forbedre betingelserne og procedurerne for udstedelse af visa for planlagte ophold på medlemsstaternes område i højst 90 dage inden for en periode på 180 dage. Det fremgår af Kommissionens forslag, at ændringerne bygger på en evaluering af forordningen, som Kommissionen har foretaget i henhold til artikel 57 i den gældende visumkodeks.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 1. december 2014
Kontor: Statsrets- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh.: Lasse Boje
Sagsnr.: 2014-0032-1691
Dok.: 1380365

OVERSIGT over retsforbeholdsramte vedtagne EU-retsakter

Nedenfor følger en oversigt over de vedtagne EU-direktiver og -forordninger på området for retlige og indre anliggender, der på grund af det danske retsforbehold ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Retsakter, der udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne, er ikke medtaget i oversigten, da Danmark inden 6 måneder, efter at Rådet har truffet afgørelse om udbygning af Schengen-reglerne, kan beslutte at gennemføre retsaktens i dansk ret.

De fire retsakter, som Danmark på mellemstatsligt grundlag har indgået parallelaftaler med EU om (*Bruxelles I-forordningen, forkyndelsesforordningen, Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen*), er heller ikke medtaget, hvilket også gælder for senere retsakter, som ændrer disse, da Danmark har ret til fortsat at være tilsluttet retsakterne med ændringer.

Oversigten indeholder desuden ikke det omfattende antal rådsafgørelser, beslutninger, henstillinger, meddelelser og udtalelser mv., der er vedtaget med hjemmel i bestemmelser, som er omfattet af retsforbeholdet.

1. Strafferetligt og politimæssigt samarbejde

1.1. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2010/64/EU af 20. oktober 2010 om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager. I programmet for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager, som blev vedtaget af Rådet og Kommissionen i juli 2000, er det anført, at gensidig anerkendelse ikke kun skal gøre det muligt at styrke

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

samarbejdet mellem medlemsstaterne, men også beskyttelsen af personers rettigheder. Det anføres endvidere, at den gensidige anerkendelse bl.a. hænger sammen med definitioner af fælles minimumsstander for så vidt angår mistænkte rettigheder. På den baggrund fremsatte Kommissionen i 2009 forslag til en rammeafgørelse om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager (KOM(2009) 338). Forslaget blev imidlertid ikke vedtaget før Lissabon-Traktatens ikrafttræden den 1. december 2009, hvilket indebar at retsakten bortfaldt. Forslaget blev herefter genfremsat som et direktivforslag på initiativ af en række medlemsstater (2010/C 69/01). Direktivet fastsætter minimumsregler med hensyn til retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager. Direktivet indeholder således nærmere regler om retten til tolkning og til oversættelse af væsentlige dokumenter, medlemsstaternes afholdelse af omkostninger til tolkning og oversættelse samt om tolkningens og oversættelsens kvalitet.

1.2. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor, og om ophævelse af rammeafgørelse 2002/629/RIA. I det flerårige arbejdsprogram (Stockholm-programmet) fra 2009 er det bl.a. anført, at Rådet finder det nødvendigt at styrke og forbedre forebyggelsen og bekæmpelsen af menneskehandel, og Rådet opfordrer i den forbindelse til vedtagelse af ny lovgivning om bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre. På den baggrund fremsatte Kommissionen i 2010 forslag til et direktiv om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor og om ophævelse af rammeafgørelse 2002/629/RIA (KOM(2010) 0095). Direktivet fastsætter minimumsregler om afgrænsningen af strafbare handlinger og strafferetlige sanktioner i forbindelse med menneskehandel. Direktivet fastsætter endvidere bl.a. regler om bistand og beskyttelse til ofre for menneskehandel. Den danske straffelov er bragt i overensstemmelse med direktivet.

1.3. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2011/93/EU af 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA. I Stockholm-programmet fra 2009 er det bl.a. anført, at beskyttelse af børn mod seksuelt misbrug er et vigtigt element i strategien for børns rettigheder, og Rådet opfordrer i den forbindelse til vedtagelse af ny lovgivning om bekæmpelse af seksuelt misbrug, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. På den baggrund

fremsatte Kommissionen i 2010 forslag til et direktiv om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA (KOM (2010) 0094). Direktivet fastsætter minimumsregler for afgrænsningen af strafbare handlinger og strafferetlige sanktioner i forbindelse med seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn, børnepornografi og hvervning af børn til seksuelle formål. Direktivet fastsætter endvidere regler om bl.a. bistand og støtte til ofre og om forebyggelse af seksuelt misbrug mv. Den danske straffelov er bragt i overensstemmelse med direktivet.

1.4. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2011/99/EU af 13. december 2011 om den europæiske beskyttelsesordre. Direktivet indfører en mekanisme, der giver mulighed for, at en afgørelse om en beskyttelsesforanstaltning, der er truffet i én medlemsstat (udstedelsesstaten) med henblik på beskyttelse af en person, anerkendes af en anden medlemsstat (fuldbyrdesstaten), hvis den beskyttede person befinder sig i denne medlemsstat. Direktivet er fremsat på initiativ af 12 medlemsstater. Det fremgår af medlemsstatsinitiativet, at alle medlemsstaterne råder over foranstaltninger, der har til formål at beskytte ofre, men at foranstaltningerne kun har virkning i den medlemsstat, der har truffet foranstaltningen, og ikke følger med ofret, hvis ofret bevæger sig over grænserne. Det foreslås derfor, at beskyttelsen følger ofret. Det fremgår af medlemsstatsinitiativet, at ofrets fri bevægelighed kombineret med gerningsmandens mulighed for at bevæge sig inden for EU's område betyder, at beskyttelsesforanstaltninger ikke bør indskrænke sig til at gælde i den medlemsstat, der har truffet foranstaltningen, idet ofrets ret til frit at bevæge sig i så fald indskrænkes. Med initiativet modtager den beskyttede person samme eller tilsvarende beskyttelse i fuldbyrdesstaten som vedkommende ville have modtaget, hvis beskyttelsesforanstaltningen var blevet udstedt i denne stat fra begyndelsen.

1.5. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til information under straffesager. Rådet vedtog i 2009 en såkaldt køreplan med henblik på at styrke mistænktens og tiltaltes processuelle rettigheder i straffesager, hvorefter der skal vedtages foranstaltninger vedrørende de mest grundlæggende processuelle rettigheder. I Stockholm-programmet fra 2009 omtales køreplanen som en integreret del af det flerårige program, og Kommissionen opfordres til at fremsætte forslag til gennemførelse heraf samt til at undersøge flere aspekter af mistænktens og tiltaltes processuelle minimumsrettigheder. På

den baggrund fremsatte Kommissionen i 2010 et direktivforslag om ret til information i straffesager (KOM(2010) 392). Direktivet fastsætter minimumsregler vedrørende mistænkte og tiltalte ret til information under straffesagen. Forslaget indeholder således bl.a. regler om retten til generel mundtlig information om mistænkte og tiltalte rettigheder, retten til skriftlig information om rettigheder i forbindelse med anholdelse, retten til skriftlig information om rettigheder, der følger af en sag vedrørende fuldbyrdelse af europæisk arrestordre, retten til information om tiltalen og adgang til aktindsigt i sagens akter.

1.6. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA. I Stockholm-programmet fra 2009 er det bl.a. anført, at rettighederne for ofre for forbrydelser i straffesager skal styrkes, og Kommissionen opfordres til at undersøge, om det er hensigtsmæssigt at evaluere og samle eksisterende rammeafgørelser om beskyttelse af ofre. På den baggrund fremsatte Kommissionen i 2011 et direktivforslag om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse (KOM(2011) 275). Direktivet fastsætter minimumsregler om rettigheder for ofre for kriminalitet. Direktivet indeholder således nærmere regler om ofres ret til beskyttelse, information og rådgivning samt deltagelse i straffesagen.

1.7. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2013/40/EU af 12. august 2013 om angreb på informationssystemer og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2005/222/RIA. I Stockholm-programmet fra 2009 er det bl.a. anført, at internettet har skabt nye udfordringer i form af it-kriminalitet, og at EU bør fremme politikker og lovgivning, som sikrer et meget højt beskyttelsesniveau. Kommissionen anmodes i den forbindelse om, hvor det er nødvendigt, at fremsætte forslag til præcisering af lovgivningen om efterforskning af it-kriminalitet. På den baggrund fremsatte Kommissionen i 2010 et direktivforslag om angreb på informationssystemer (KOM(2010) 517). Direktivet fastsætter minimumsregler for afgrænsningen af strafbare handlinger og strafferetlige sanktioner i forbindelse med angreb på informationssystemer. Direktivet indeholder endvidere regler om udveksling af oplysninger.

1.8. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2013/48/EU af 22. oktober 2013 om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående europæiske arrestordre og om ret til at få en tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere

med tredjemand og med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen. Rådet vedtog i 2009 en såkaldt køreplan med henblik på at styrke mistænkte og tiltaltes processuelle rettigheder i straffesager, hvorefter der skal vedtages foranstaltninger vedrørende de mest grundlæggende processuelle rettigheder. I Stockholm-programmet fra 2009 omtales køreplanen som en integreret del af det flerårige program, og Kommissionen opfordres til at fremsætte forslag til gennemførelse heraf samt til at undersøge flere aspekter af mistænkte og tiltaltes processuelle minimumsrettigheder. På den baggrund fremsatte Kommissionen i 2011 et direktivforslag om ret til adgang til advokatbistand i straffesager (KOM(2011) 326). Direktivet fastsætter minimumsregler for retten til adgang til advokatbistand og retten til i forbindelse med anholdelse at kommunikere med tredjemand (f.eks. et familiemedlem eller en arbejdsgiver) og konsulære myndigheder. Reglerne finder også anvendelse på mistænkte og tiltalte i straffesager og på eftersøgte personer, der er genstand for sager om europæiske arrestordre.

1.9. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.

Formålet med den europæiske efterforskningskendelse er at indføre et enkelt og samlet system til indsamling og fremskaffelse af bevismateriale, der befinder sig i en anden medlemsstat, i forbindelse med straffesager. Der indføres med direktivet som udgangspunkt en pligt for fuldbyrdesstaten til at anerkende og fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse uden yderligere formaliteter, medmindre staten kan påberåbe sig en af de afslagsgrunde, der er indeholdt i forslaget. Forslaget til direktivet blev fremsat på initiativ af en række medlemsstater. I præamblen er der bl.a. henvist til, at den hidtil gældende ramme for indsamling af bevismateriale er for fragmenteret og kompliceret, hvorfor der har været behov for en ny tilgang.

1.10. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2014/42/EU af 3. april 2014 om indefrysning og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold i Den Europæiske Union.

I Stockholm-programmet fra 2009 opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til at gøre konfiskation af aktiver fra kriminalitet mere effektiv. I 2010 vedtog Rådet endvidere konklusioner om konfiskation og inddrivelse af aktiver, hvorved der opfordres til en mere koordineret indsats mellem medlemsstaterne for at sikre en mere effektiv og konsekvent konfiskation af aktiver fra kriminelle forhold. På den baggrund fremsatte Kommissionen i 2012 et direktivforslag om indefrysning og konfiskation

af redskaber og udbytte fra strafbart forhold (KOM(2012) 85). Direktivet fastsætter bl.a. minimumsregler for indefrysning og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold. Direktivet indeholder således nærmere regler om indefrysning og konfiskation af formuegoder, der tilhører personer, der er dømt for visse grovere former for kriminalitet, herunder bl.a. terrorisme og narkotikakriminalitet. Direktivet indeholder endvidere regler om indefrysning og konfiskation af formuegoder i situationer, hvor strafforfølgning ikke er mulig på grund af den mistænkte eller tiltaltes sygdom eller forsvinden. Endelig indeholder direktivet regler om indefrysning og konfiskation af formuegoder, som en mistænkt eller tiltalte har overdraget til en tredjemand.

1.11. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 513/2014/EU af 16. april 2014 om oprettelse af et instrument for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring som en del af Fonden for Intern Sikkerhed og om ophævelse af Rådets afgørelse 2007/125/RIA. Med forordningen etableres et instrument for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring som en del af Fonden for Intern Sikkerhed. Det finansielle instrument, som erstatter tidligere finansielle programmer om forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet og om forebyggelse og beredskab i forbindelse med terrorisme og andre sikkerhedsrelaterede risici, indeholder regler for tildeling af midler til forskellige aktiviteter på området, herunder medlemsstaternes flerårige programmer, Kommissionens foranstaltninger samt relevante aktiviteter i regi af Europol og Det Europæiske Politiakademi, CEPOL. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2011) 753), at forordningen skal bidrage til at sikre et højt sikkerhedsniveau i EU gennem støtte til forebyggelse og bekæmpelse af grænseoverskridende, grov og organiseret kriminalitet, herunder terrorisme, øge sikkerhedsniveauet for borgere og virksomheder i cyberspace, bekæmpe radikaliserings og rekruttering, øge kapaciteten til at beskytte kritisk infrastruktur øge EU's modstandskraft over for kriser og katastrofer.

1.12. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2014/57/EU af 16. april 2014 om strafferetlige sanktioner mod markedsmissbrug. I Stockholm-programmet fra 2009 er det anført, at der er behov for at regulere de finansielle markeder og forhindre misbrug. I 2010 vedtog Rådet endvidere konklusioner om forebyggelse af økonomisk krise og støtte til økonomiske aktiviteter, hvoraf det fremgår, at det kan overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at harmonisere strafferetten vedrørende

alvorlig kursmanipulation og andre ulovlige aktiviteter, der vedrører værdipapirmarkedene. På den baggrund fremsatte Kommissionen i 2011 et direktivforslag om strafferetlige sanktioner mod markedsmisbrug (KOM(2011) 654). Kommissionen fremsatte i 2012 et ændret direktivforslag med henblik på at udvide definitionen på markedsmisbrug til også at omfatte manipulation med benchmarks (KOM(2012) 420). Direktivet skal ses i sammenhæng med Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 596/2014/EU af 16. april 2014 om markedsmisbrug, som ikke er omfattet af det danske retsforbehold. Direktivet fastsætter minimumsregler for, hvilke handlinger der udgør grovere tilfælde af insiderhandel, videregivelse af intern viden og markedsmisbrug, og regler om strafferetlige sanktioner for overtrædelse heraf.

1.13. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2014/62/EU af 15. maj 2014 om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod forfalskning og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA. Kommissionen fremsatte i 2013 et direktivforslag om beskyttelse af euroen og andre valutaer mod falskmøntneri (KOM(2013) 42). Kommissionen har om baggrunden for forslaget anført, at det er af grundlæggende betydning, at borgerne, virksomhederne og de finansielle institutioner har tillid til, at sedler og mønter er ægte, og at det er vigtigt ved hjælp af effektive strafferetlige foranstaltninger at beskytte euroen og andre valutaer, der er i lovligt omløb. Direktivet fastsætter minimumsregler om afgrænsningen af strafbare handlinger og strafferetlige sanktioner i forbindelse med falskmøntneri. Direktivet indeholder endvidere regler om efterforskningsmidler og analyse af formodede falsk penge.

2. Civil-, familie- og handelsretligt samarbejde

2.1. Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs (konkursforordningen) som ændret senest ved Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 663/2014 af 5. juni 2014 om erstatning af bilag A, B og C til forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs. Det fremgår af forordningens præambel, at det er en forudsætning for et velfungerende indre marked, at grænseoverskridende insolvensbehandlinger kan afvikles rationelt og effektivt. Forordningen danner derfor grundlag for grænseoverskridende insolvensbehandling. Forordningen indeholder regler om domstolenes indbyrdes kompetence, lovvalg samt anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser om konkurs.

2.2. Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (*bevisoptagelsesforordningen*) som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1103/2008 om tilpasning til Rådets afgørelse nr. 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i artikel 251 i traktaten, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol. Formålet med forordningen er at gøre det nemmere og hurtigere for domstolene at gennemføre bevisoptagelse i andre medlemsstater til brug for retssager på det civil- og handelsretlige område. Ifølge forordningens præambel er baggrunden herfor, at det ofte er nødvendigt at optage bevis i en anden medlemsstat, for at en ret i en medlemsstat kan træffe afgørelse.

2.3. Rådets forordning (EF) nr. 743/2002 af 25. april 2002 om fastlæggelse af en generel fællesskabsramme for aktiviteter med henblik på at lette iværksættelsen af det civilretlige samarbejde. Det fremgår af forordningens præambel, at det er nødvendigt med en fleksibel og effektiv generel finansieringsramme for aktiviteter på det civilretlige område for at opfylde målsætningerne i bl.a. EF-traktaten. Forordningen fastsætter for perioden fra den 1. januar 2002 til 31. december 2006 en generel finansiel fællesskabsramme for aktiviteter med henblik på at lette iværksættelsen af det civilretlige samarbejde. Det gælder bl.a. aktiviteter vedrørende uddannelse, udveksling og praktikophold, undersøgelser og forskning, møder og seminarer samt formidling af oplysninger.

2.4. Rådets direktiv nr. 2002/8/EF af 27. januar 2003 om forbedret adgang til domstolene i grænseoverskridende tvister gennem fastsættelse af fælles mindsteregler for retshjælp i forbindelse med tvister af denne art (*retshjælpsdirektivet*). Som følge af en opfordring fra Det Europæiske Råd fremlagde Kommissionen i 2000 en grønbog om retshjælp i civile sager. Direktivet har til formål at garantere passende retshjælp i forbindelse med grænseoverskridende tvister på det civilretlige område gennem fastsættelse af visse fælles minimumstandarder for ydelse af retshjælp, herunder fri proces. Direktivet tager sigte på at fremme anvendelsen af retshjælp for alle, der ikke har tilstrækkelige midler, hvis en sådan hjælp er nødvendig for at sikre reel adgang til domstolene.

2.5. Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (*Bruxelles IIa-forordningen*). I relation til ægteskabssager (separation, skilsmisse m.v.)

og sager om forældreansvar (forældremyndighed, barnets bopæl, samvær, internationale børnebortførelser m.v.) indeholder forordningen regler om international kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, fri proces og administrativt samarbejde. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2002) 222), at forordningen er en del af arbejdet med henblik på at indføre et egentligt retligt område, baseret på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser.

2.6. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 805/2004 af 21. april 2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1103/2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i artikel 251 i traktaten, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol. Rådet vedtog i 2000 Kommissionens og Rådets fælles program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område. Forordningen, som gennemfører den første fase af programmet, har til formål at afskaffe mellemliggende procedurer i fuldbyrdsstaten forud for anerkendelse og fuldbyrdelse (eksekvaturprocedure) ved indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav. Dokumentet fastsætter mindstestandarder for at tillade fri bevægelighed for retsafgørelser, retsforlig og officielt bekræftede dokumenter mellem medlemsstaterne.

2.7. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure, som senest ændret ved Rådets forordning (EU) nr. 517/2013 af 13. maj 2013 om tilpasning af visse forordninger, beslutninger og afgørelser vedrørende frie varebevægelser, frie personbevægelser, selskabsret, konkurrencepolitik, landbrug, fødevarerikkerhed og veterinær- og plantesundhedspolitik, transportpolitik, energi, beskatning, statistikker, transeuropæiske net, retsvæsen og grundlæggende rettigheder, retfærdighed, frihed og sikkerhed, miljø, toldunionen, eksterne forbindelser, udenrigspolitik og sikkerheds- og forsvarspolitik samt institutioner på grund af Republikken Kroatiens tiltrædelse. Som følge af en opfordring fra Det Europæiske Råd fremlagde Kommissionen i 2002 en grønbog om en EF-procedure for betalingspåbud og om foranstaltninger til forenkling og fremskyndelse af søgsmål om krav af mindre værdi. I Haag-programmet fra 2004 opfordredes der endvidere til at arbejde aktivt videre med et

instrument vedrørende krav af mindre værdi. Forordningen har til formål at forenkle og fremskynde grænseoverskridende sager om ubestridte pengekrav og nedbringe sagsomkostningerne ved at indføre en europæisk betalingspåkravsprocedure. Det skal muliggøre fri bevægelighed for europæiske betalingspåkrav overalt i medlemsstaterne ved at fastsætte mindstestandarder, hvis overholdelse overflødiggør en mellemliggende procedure i fuldbyrdesstaten forud for anerkendelsen og fuldbyrdelsen.

2.8. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure som senest ændret ved Rådets forordning (EU) nr. 517/2013 af 13. maj 2013 om tilpasning af visse forordninger, beslutninger og afgørelser vedrørende frie varebevægelser, frie personbevægelser, selskabsret, konkurrencepolitik, landbrug, fødevarerikkerhed og veterinær- og plantesundhedspolitik, transportpolitik, energi, beskatning, statistikker, transeuropæiske net, retsvæsen og grundlæggende rettigheder, retfærdighed, frihed og sikkerhed, miljø, toldunionen, eksterne forbindelser, udenrigspolitik og sikkerheds- og forsvarspolitik samt institutioner på grund af Republikken Kroatiens tiltrædelse. Som følge af en opfordring fra Det Europæiske Råd fremlagde Kommissionen i 2002 en grønbog om en EF-procedure for betalingspåbud og om foranstaltninger til forenkling og fremskyndelse af søgsmål om krav af mindre værdi. I Haag-programmet fra 2004 opfordredes der endvidere til at arbejde aktivt videre med et instrument vedrørende krav af mindre værdi. Forordningen om den europæiske småkravsprocedure har til formål at forenkle og fremskynde behandlingen af grænseoverskridende retstvister vedrørende krav på højst 2.000 EUR på det civil- og handelsretlige område og at nedbringe de omkostninger, der er forbundet med afholdelse af retssager.

2.9. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (*Rom II-forordningen*). Rådet vedtog i 2000 Kommissionens og Rådets fælles program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, hvori man pegede på foranstaltninger om harmonisering af lovvalgsregler som foranstaltninger, der kan bidrage til at lette den gensidige anerkendelse af retsafgørelser. I Haag-programmet fra 2004 opfordredes der endvidere til at arbejde aktivt videre med lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt. Rom II-forordningen, der har til formål at gennemføre en sådan harmonisering af lovvalgsregler,

indeholder regler om lovvalg ved forpligtelser uden for kontrakt, som udspringer af en skadevoldende handling, herunder produktansvar og illoyal konkurrence, og regler om lovvalg ved forpligtelser uden for kontrakt, som udspringer af uberettiget berigelse, uanmodet forretningsførelse, og culpa in contrahendo.

2.10. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2008/52/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område (*mæglingsdirektivet*). I 2000 vedtog Det Europæiske Råd en række konklusioner om alternative metoder til bilæggelse af tvister på det civil- og handelsretlige område, og i 2002 fremlagde Kommissionen en grønbog vedrørende samme emne, som følge af en opfordring fra Rådet. Direktivet sigter mod at lette adgangen til konfliktløsning ved at fremme anvendelsen af mægling og sikre et hensigtsmæssigt forhold mellem mægling og retssager. Direktivet indeholder derfor visse minimumsstandarder for de enkelte medlemsstaters regulering af mægling.

2.11. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (*Rom I-forordningen*). Rådet vedtog i 2000 Kommissionens og Rådets fælles program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, hvori man pegede på foranstaltninger om harmonisering af lovvalgsregler som foranstaltninger, der kan bidrage til at lette den gensidige anerkendelse af retsafgørelser. I Haag-programmet fra 2004 opfordredes der endvidere til at arbejde aktivt videre med lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser. Rom I-forordningen, der har til formål at gennemføre en sådan harmonisering af lovvalgsregler, indeholder regler om aftalt lovvalg i kontrakter, regler om lovvalg i mangel af aftale mellem kontraktparterne, samt en række særlige bestemmelser om lovvalg ved transportaftaler, forbrugeraftaler, forsikringsaftaler og individuelle arbejdsaftaler.

2.12. Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (*underholdspligtsforordningen*). Forordningen indeholder regler om international kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser, fri proces og administrativt samarbejde i sager om underholdspligt. Danmark har i kraft af parallelaftalen med EU om Bruxelles I-forordningen tilsluttet sig forordningens bestemmelser om international kompetence, fri proces samt anerkendelse og fuldbyrdelse af

retsafgørelser. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2005) 649), at formålet med forordningen var at fjerne de hindringer, der vanskeliggjorde inddrivelse af underholdsbidrag i andre EU-medlemsstater. Forordningen er en del af arbejdet med gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civile område.

2.13. Rådets forordning (EF) nr. 664/2009 af 7. juli 2009 om indførelse af en procedure for forhandling og indgåelse af aftaler mellem medlemsstater og tredjelande om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af domme og retsafgørelser i ægteskabsager, sager om forældreansvar og sager om underholdspligt samt lovvalgsregler vedrørende underholdspligt. Forordningen giver EU-medlemsstaterne mulighed for at indgå bilaterale aftaler med tredjelande om international kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i ægteskabsager (separation, skilsmisse m.v.), sager om forældreansvar (forældremyndighed, barnets bopæl, samvær, internationale børnebortførelser m.v.) og sager om underholdspligt. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2008) 894), at formålet med forslaget var at etablere en procedure, som gør det muligt for Unionen at vurdere, om den har interesse i at indgå bilaterale aftaler om ægteskab, forældreansvar og underholdspligt med tredjelande, som en EU-medlemsstat har planlagt at indgå, og – hvis dette ikke er tilfældet – til at bemyndige medlemsstaten til at indgå aftalen.

2.14. Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (*Rom III-forordningen*). Forordningen indeholder regler om, hvilken stats lovgivning der finder anvendelse på sager om separation og skilsmisse. Den hænger således sammen med Bruxelles IIa-forordningen, som nærmere er beskrevet ovenfor under pkt. 2.5. Forordningen er vedtaget efter reglerne om forstærket samarbejde, og den gælder derfor ikke for alle EU-medlemsstater. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2010) 105), at formålet med forslaget var at gøre det muligt for ”internationale” ægtepar at forudse, hvilket lands lov der vil finde anvendelse på deres skilsmisse eller separation, herunder give dem mulighed for at indgå en aftale om lovvalget.

2.15. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et

europæisk arvebevis (arveretsforordningen). Det Europæiske Råd understregede i Haag-programmet fra 2004 behovet for et omfattende instrument på arveområdet. I 2005 fremlagde Kommissionen en grønbog om arv og testamente med henblik på iværksættelse af en høring om legal og testamentarisk arv i sager med et grænseoverskridende element. Formålet med forordningen er at lette behandlingen af arvesager med et grænseoverskridende element. Forordningen indfører således fælles regler vedrørende retternes kompetence, lovvalg samt anerkendelse og fuldbyrdelse. Endvidere indføres et europæisk arvebevis.

2.16. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 606/2013 af 12. juni 2013 om gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger i civilretlige spørgsmål (den civilretlige beskyttelsesordre). Forordningen har til formål at sikre, at beskyttelsesforanstaltninger i civilretlige sager, som er truffet i én medlemsstat, anerkendes i en anden medlemsstat uden mellemliggende procedurer. Ved beskyttelsesforanstaltninger forstås afgørelser af forebyggende og midlertidig karakter, der er truffet af en myndighed i en medlemsstat i overensstemmelse med national ret med henblik på at beskytte en person, når der er alvorlig grund til at antage, at den pågældende persons fysiske eller psykiske integritet er i fare. En beskyttelsesforanstaltning, der er truffet i én medlemsstat, anerkendes uden at der kræves en særlig procedure, og uden at der kan gøres indsigelse mod anerkendelsen, hvis afgørelsen er blevet attesteret i udstedelsesmedlemsstaten i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i forordningen. Det fremgår af Kommissionen forslag (KOM(2011) 276), at forordningen indgik i en lovgivningsmæssig pakke, der tager sigte på at styrke ofres rettigheder i EU. Det fremgår endvidere, at forslaget vedrører beskyttelsesforanstaltninger i civilretlige spørgsmål og skal supplere medlemsstaternes initiativ fra 2009 om vedtagelse af et direktiv om den europæiske beskyttelsesordre, som vil sikre gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger, der træffes på det strafferetlige område. Det fremgår endelig af Kommissionens forslag til forordningen, at stadigt flere på grund af de øgede muligheder for fri bevægelighed rejser eller flytter til et andet land, og at det derfor er særdeles vigtigt at sikre, at en sådan midlertidig beskyttelse, der ydes i én medlemsstat, opretholdes, når den pågældende person rejser eller flytter til en anden medlemsstat, uden at det medfører tidskrævende procedurer.

2.17. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1382/2013/EU af 17. december 2013 om oprettelse af et program for retlige anliggender for perioden 2014 til 2020. Med forordningen etableres et finansielt

program, som bl.a. gennem analyseaktiviteter og uddannelsesaktiviteter skal bidrage til at videreudvikle et europæisk område med retfærdighed baseret på gensidig anerkendelse og gensidig tillid. Det skal navnlig ske ved at fremme og støtte det civil- og strafferetlige samarbejde, fremme og støtte uddannelse af dommere og anklagere, lette en effektiv adgang til retsvæsenet for alle og støtte initiativer inden for narkotikapolitikken hvad angår det retslige samarbejde og forebyggelse af kriminalitet.

2.18. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 655/2014/EU af 15. maj 2014 om indførelse af en procedure for en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender med henblik på at lette grænseoverskridende gældsinddrivelse på det civil- og handelsretlige område. Det fremgår af Kommissionens handlingsplan til gennemførelse af Stockholm-programmet, at der skal vedtages en forordning om udlæg i bankindeståender. Forordningen har til formål at indføre en ny europæisk procedure for sikring af bankkonti, som vil sætte kreditor i stand til at forhindre, at debitor flytter eller hæver indeståender på sine bankkonti i EU. Forordningen tager sigte på at give kreditorer mulighed for at opnå konto-sikringskendelser på samme betingelser, uanset i hvilket land den kompetente domstol ligger, at sætte kreditorer i stand til at få oplysninger om debtors bankkonti og at mindske omkostningerne og afkorte den tid, det tager, når kreditorer søger at opnå og få fuldbyrdet en kontosikringskendelse i grænseoverskridende situationer.

3. Samarbejdet på udlændingeområdet

3.1. Rådets direktiv nr. 2001/55/EF af 20. juli 2001 om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf. Direktivet fastsætter minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer, herunder standarder for varighed og iværksættelse af midlertidig beskyttelse samt medlemsstaternes forpligtelser over for de pågældende personer. Direktivet indfører også en solidaritetsmekanisme, der skal fremme en ligelig fordeling af de pågældende personer blandt medlemsstaterne. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2000) 303), at direktivet skal underbygge det fælles europæiske asylsystem, så det ikke bryder sammen i tilfælde af massetilstrømning, og at det skal sikre fuld anvendelse af Genève-konventionen om flygtnings retsstilling.

3.2. Rådets direktiv nr. 2003/9/EF af 27. januar 2003 om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne. Direktivet ophæves ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2013/33/EU om fastlæggelse af standarder for modtagelse af ansøgere om international beskyttelse (omarbejdning), jf. nedenfor under pkt. 3.12, med virkning fra den 21. juli 2015.

3.3. Rådets direktiv nr. 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring. Direktivet fastlægger fælles regler for retten til familiesammenføring for familiemedlemmer til personer fra tredjelande med lovligt ophold i EU, herunder de nærmere betingelser for retten til familiesammenføring, procedurene for familiesammenføring og de familiesammenførtes rettigheder. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(1999) 638), at direktivet er et led i etableringen af en fælles europæisk indvandringspolitik, hvor målet er at beskytte familien og lette integrationen af tredjelandstatsborgere i medlemsstaterne.

3.4. Rådets direktiv nr. 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding. Direktivet indfører en ensartet status for fastboende tredjelandstatsborgere i EU, herunder betingelserne for at opnå denne status, fastboende tredjelandstatsborgeres rettigheder og betingelser for ophold i en anden medlemsstat end den, der har meddelt status som fastboende udlænding. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2001) 27), at formålet med direktivet er at sikre fastboende tredjelandstatsborgere en retfærdig og ensartet behandling i hele EU uanset bopælsland, der kan sidestilles med den behandling, der gælder for unionsborgere.

3.5. Rådets direktiv nr. 2004/81/EF af 29. april 2004 om udstedelse af opholdstilladelser til tredjelandstatsborgere, der har været ofre for menneskehandel, eller som er indrejst som led i ulovlig indvandring, og som samarbejder med de kompetente myndigheder. Direktivet fastlægger betingelserne for udstedelse af tidsbegrænsede opholdstilladelser til tredjelandstatsborgere, som er ofre for menneskehandel eller er indrejst som led i ulovlig indvandring, og som samarbejder med henblik på bekæmpelse af menneskehandel og ulovlig indvandring. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2002) 71), at formålet med direktivet er at styrke bekæmpelse af ulovlig indvandring ved at indføre en opholdstilladelse for ofre for organiseret ulovlig indvandring og menneskehandel, således at de opfordres til at samarbejde med de kompetente myndigheder mod de formodede gerningsmænd.

3.6. Rådets direktiv nr. 2005/85/EF af 1. december 2005 om minimumsstandarder for procedurer for tildeling og fratagelse af flygningestatus i medlemsstaterne. Direktivet ophæves ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2013/32/EU om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse (omarbejdning), jf. nedenfor under pkt. 3.11, med virkning fra den 21. juli 2015.

3.7. Rådets direktiv nr. 2009/50/EF af 25. maj 2009 om indrejse- og opholdsbetingelser for tredjelandstatsborgere med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse (*Blue Card-direktivet*). Direktivet fastsætter betingelserne for indrejse og ophold i over tre måneder i EU for tredjelandstatsborgere og deres familier med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse. Direktivet indfører en særlig opholdstilladelse (et såkaldt blåt EU-kort), som giver gradvis adgang til arbejdsmarkedet samt ret til ophold og mobilitet for den pågældende og dennes familie. Endvidere indføres en særlig fast-track indrejseprocedure. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2007) 637), at direktivet navnlig sigter mod at forbedre EU's evne til at tiltrække og om nødvendigt fastholde højt kvalificerede arbejdstagere fra tredjelande for derved at øge den lovlige indvandrings bidrag til EU's konkurrenceevne.

3.8. Rådets direktiv nr. 2009/52/EF af 18. juli 2009 om minimumsstandarder for sanktioner og foranstaltninger for arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold. Direktivet indeholder et forbud mod beskæftigelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold. Ifølge direktivet skal en arbejdsgiver, som overtræder dette forbud, kunne straffes med økonomiske sanktioner i form af bøder og betaling af udgifterne for udsendelse af den pågældende tredjelandstatsborger. Arbejdsgiveren skal endvidere kunne udelukkes fra at modtage offentlige ydelser og tilskud og fra visse kontrakter med det offentlige mv. I alvorligere tilfælde, f.eks. gentagelsestilfælde eller ved særligt udnyttende arbejdsforhold, skal arbejdsgiveren kunne pålægges strafferetlige sanktioner, som er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning. Det fremgår af Kommissionens forslag, at en af de faktorer, som øger den ulovlige indvandring til EU, er, hvor let det er at finde arbejde. Direktivet har til formål at mindske denne pull-faktor ved at bekæmpe beskæftigelsen af tredjelandstatsborgere, som opholder sig ulovligt i EU.

3.9. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 439/2010 af 19. maj 2010 om oprettelse af et europæisk asylstøttekontor. Forordningen etablerer det europæiske asylstøttekontor (EASO), der har til

opgave at styrke det praktiske samarbejde mellem landene i EU på asylområdet, at støtte de EU-lande, hvis asylsystemer er udsat for et særligt pres, og at bidrage til gennemførelse af et fælles europæisk asylsystem. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2009) 66), at forordningen indgår i EU's bestræbelser for at udvikle en samlet asylpolitik. Danmark deltog forud for oprettelsen af EASO i det praktiske samarbejde på asylområdet, og det fremgår af forordningen, at EASO skal fremme det operationelle samarbejde med Danmark. Danmark stiller på den baggrund ekspertbistand til rådighed for det praktiske samarbejde, der finder sted inden for rammerne af EASO, og deltager som observatør til bestyrelsesmøderne i EASO.

3.10. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2011/51/EU af 11. maj 2011 om ændring af Rådets direktiv nr. 2003/109/EF for at udvide dets anvendelsesområde til at omfatte personer med international beskyttelse. Direktivet udvider anvendelsesområdet for direktiv nr. 2003/109/EF om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding til også at omfatte personer med international beskyttelse. Disse personer kan herefter få status som fastboende udlænding i den medlemsstat, der tildelte dem international beskyttelse, på samme vilkår som dem, der gælder for andre tredjelandstatsborgere. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2007) 298), at direktivet har til formål at lukke et hul i reglerne, hvorefter flygtninge og personer under subsidiær beskyttelse ikke havde ret til status som fastboende udlændinge i medfør af Rådets direktiv 2003/109/EF.

3.11. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse (kvalifikationsdirektivet) (omarbejdning). Direktivet fastsætter standarder, som skal sikre, at medlemsstaterne anvender fælles kriterier til at identificere personer, som har et reelt behov for international beskyttelse, samt sikre at der findes et minimum af ydelser til fordel for disse personer i alle medlemsstater. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2009) 551), at direktivet har til formål at forenkle beslutningsprocedurerne, at føre til sikrere afgørelser i første instans, så misbrug forhindres, at forbedre effektiviteten i asylprocessen, og at sikre sammenhængen med EF-Domstolens og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis.

3.12. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2013/32/EU af 26. juni 2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse (*asylproceduredirektivet*). Direktivet erstatter pr. 21. juli 2015 direktiv nr. 2005/85/EF om minimumsstandarder for procedurer for tildeling og fratagelse af asylstatus i medlemsstaterne. Direktivet fastsætter minimumsstandarder for behandlingen af asylansøgninger, herunder bl.a. tidsfrister for behandlingen af asylansøgninger, adgang til juridisk rådgivning og effektiv klageadgang. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2011) 319), at direktivet har til formål at skabe fælles procedurer, som er effektive og retfærdige, at bidrage til at håndtere potentielt grundløse asylansøgninger, og at sikre en ensartet behandling i medlemsstaterne.

3.13. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2013/33/EU af 26. juni 2013 om fastlæggelse af standarder for modtagelse af ansøgere om international beskyttelse (*modtagelsesdirektivet*). Direktivet erstatter pr. 21. juli 2015 direktiv nr. 2003/9/EF om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne. Direktivet fastsætter minimumsstandarder for modtagebetingelserne for asylansøgere, herunder bl.a. standarder for frihedsberøvelse, indkvartering, adgang til lægebehandling, uddannelse, beskæftigelse mv. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2008)0815), at direktivet har til formål at sikre sammenlignelige behandlingsstandarder for asylansøgere for så vidt angår modtagelsesforhold i alle medlemsstater og at begrænse sekundære bevægelser.

3.14. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2014/36/EU af 26. februar 2014 om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på arbejde som sæsonarbejdere (*sæsonarbejderdirektivet*). Direktivet skal imødekomme EU's strukturelle behov for sæsonarbejdere, imødegå problemer med udnyttelse af visse sæsonarbejdere med ulovligt ophold og ulovlig beskæftigelse samt sikre ordentlige løn- og arbejdsvilkår for denne persongruppe. I Kommissionens "Politikplan for lovlig migration" fra 2005 (KOM(2005) 669), blev det fastsat, at der mellem 2007 og 2009 skulle vedtages forslag til fem retsakter om arbejdskraftindvandring, herunder et forslag til et direktiv om indrejse- og opholdsbetingelser for sæsonarbejdere. I Stockholm-programmet fra 2009 blev Kommissionen og Rådet opfordret til at fortsætte gennemførelsen af politikplanen for lovlig migration, som anerkender, at en øget arbejdskraftindvandring kan bidrage til øget konkurrenceevne og økonomisk vitalitet og samtidigt afhjælpe de store

demografiske udfordringer, som EU står over for i fremtiden. Direktivet fastsætter betingelser for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på sæsonarbejde. Derudover fastsættes en række kriterier, som en sæsonarbejder fra et tredjeland og dennes arbejdsgiver skal opfylde, herunder en gyldig ansættelseskontrakt, gyldige rejsepapirer, sygeforsikring og bevis for indkvartering.

3.15. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2014/66/EU af 15. maj 2014 om indrejse- og opholdsbetingelser for virksomhedsinternt udstationerede tredjelandstatsborgere (*koncernarbejderdirektivet*).

Direktivet har til formål at gøre EU konkurrencedygtigt ved at etablere gennemsigtige og harmoniserede procedurer og rettigheder for virksomhedsinternt udstationerede medarbejdere fra tredjelandslande, samt fremme tiltrækningen af kvalificeret arbejdskraft til EU og samtidig indføre minimumsbeskyttelse af de berørte arbejdstagere. I Kommissionens "Politikplan for lovlig migration" fra 2005 (KOM(2005) 669), blev det fastsat, at der mellem 2007 og 2009 skulle vedtages forslag til fem retsakter om arbejdskraftindvandring, herunder forslag til et direktiv om virksomhedsinternt udstationerede (koncernansatte). I Stockholm-programmet fra 2009 blev Kommissionen og Rådet opfordret til at fortsætte gennemførelsen af politikplanen for lovlig migration, som anerkender, at en øget arbejdskraftindvandring kan bidrage til øget konkurrenceevne og økonomisk vitalitet og samtidigt afhjælpe de store demografiske udfordringer, som EU står over for i fremtiden. Det fremgår således af Kommissionens direktivforslag fra 2010, at en række faktorer begrænser internationale virksomheders muligheder for at benytte sig af mobilitet i form af virksomhedsinterne udstationeringer. Mange multinationale selskaber, der ønsker at udstationere deres personale, er stødt på problemer med manglende fleksibilitet og begrænsninger, herunder mangel på klare specifikke ordninger i de fleste EU-medlemsstater, komplekse krav, omkostninger, forsinkelser i udstedelsen af visa og arbejdstilladelser samt usikkerhed om regler og procedurer. Derudover er der store forskelle mellem medlemsstaterne, hvad angår indrejsebetingelser og begrænsninger i familierettighederne. Direktivet fastsætter betingelser for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på virksomhedsintern udstationering som leder, specialist eller ansat trainee, samt for deres medfølgende familiemedlemmer. Der fastsættes en række kriterier, som ansøgeren og virksomheden skal opfylde, herunder bl.a. dokumentation for, at udstationeringen reelt finder sted mellem to enheder i samme koncern, en gyldig ansættelseskontrakt, samt krav om, at lønnen er i overensstemmelse med, hvad der er

sædvanligt for statsborgere i tilsvarende stillinger i den medlemsstat, hvor arbejdet udføres. Direktivet indeholder desuden en regulering af mobilitet mellem medlemsstaterne, som gør det muligt for virksomhedsinternt udstationerede at bevæge sig inden for EU og arbejde i andre enheder, der er etableret i forskellige medlemsstater.

3.16. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 514/2014/EU af 16. april 2014 om almindelige bestemmelser om Asyl-, Migrations og Integrationsfonden og om instrumentet for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring. Forordningen indeholder regler om planlægning, kontrol, finansiel styring, regnskab, rapportering og evaluering, som skal finde anvendelse i forhold til de nye fonde og de underliggende finansielle instrumenter på området for retlige og indre anliggender. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2011) 752), at formålet bl.a. er at sikre en mere politisk motiveret og resultatorienteret finansiering, at forenkle administrative regelsæt, at gøre den økonomiske forvaltning og gennemførelsen af fondene mere fleksibel og at forbedre overvågnings- og evalueringsmekanismerne.

3.17. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 516/2014/EU af 16. april 2014 om oprettelse af asyl-, migrations- og integrationsfonden, om ændring af Rådets beslutning 2008/381/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 573/2007/EF og nr. 575/2007/EF og Rådets beslutning 2007/435/EF. Med forordningen oprettes en asyl-, migrations- og integrationsfond. Forordningen om fonden, som erstatter Den Europæiske Flygtningefond, Den Europæiske Fond for Integration af Tredjelandstatsborgere og Den Europæiske Tilbagebetalingsfond, indeholder regler om tildeling af midler til medlemsstaternes flerårige nationale programmer for perioden 2014-2020 på asyl-, integrations- og tilbagesendelsesområdet samt til Kommissionens årlige programmer inden for krisebistand, Det Europæiske Migrationsnetværk, teknisk bistand og gennemførelse af relevante operationelle foranstaltninger vedrørende asyl og ulovlig indvandring i EU's Asylstøttekontor, EASO, og EU's grænseagentur, Frontex. Det fremgår af Kommissionens forslag (KOM(2011) 751), at fonden skal bidrage til en effektiv forvaltning af migrationsstrømme i EU, herunder at styrke og udvikle det fælles europæiske asylsystem, støtte lovlig indvandring, fremme integration af tredjelandstatsborgere samt styrke tilbagesendelse og samarbejde med tredjelande.